

Regelrådets uppgift är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Finansdepartementet

Yttrande över EU:s förordning om hållbarhetsbetyg (promemoria)

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet bedömer att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar.

Bakgrund och innehållet i förslaget

Remissen innehåller förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om hållbarhetsbetyg, förslag till lag om ändring i lagen (2018:2024) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om referensvärden samt förslag till lag om ändring i lagen (2021:899) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om gräsrotsfinansiering.

Europaparlamentet och rådet har antagit förordning (EU) 2024/3005 av den 27 november 2024 om transparens och integritet i betygsättningsverksamhet avseende miljö, samhällsansvar och bolagsstyrning (ESG-betyg), och om ändring av förordningarna (EU) 2019/2088 och (EU) 2023/2859, i fortsättningen kallad EU:s förordning om hållbarhetsbetyg. I denna promemoria föreslås de lagändringar som är nödvändiga för att förordningen ska kunna tillämpas i Sverige, såsom en ny lag med kompletterande bestämmelser till förordningen. I den nya lagen utses Finansinspektionen till behörig myndighet och det införs bestämmelser om handräckning och verkställighet. Dessutom föreslås lagändringar som ger Finansinspektionen befogenhet att utöva tillsyn över hur hållbarhetsbetyg används i marknadsföringsmaterial.

EU:s förordning om hållbarhetsbetyg trädde i kraft den 1 januari 2025 och ska tillämpas från och med den 2 juli 2026. Genom förordningen införs ett gemensamt regelverk inom unionen för leverantörer av betyg som avser miljö, samhällsansvar och bolagsstyrning. Regelverket innebär att den som yrkesmässigt tillhandahåller sådana betyg behöver tillstånd. De leverantörer som omfattas av tillståndsplikten ska också uppfylla vissa krav när det gäller transparens, organisation och uppförande. Syftet är att förbättra betygens kvalitet och förebygga s.k. grönmalning och andra typer av felaktig information.

I promemorian föreslås att Finansinspektionen ska vara behörig myndighet enligt EU-förordningen. I huvudsak innebär det att inspektionen ska bistå Esma, Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten, genom att till exempel utföra utredningsåtgärder och begära handräckning av Kronofogdemyndigheten om någon motsätter sig en platsundersökning. Därutöver får inspektionen ansvar för tillsynen över att reglerade finansiella företag följer förordningens krav på transparens vid användning av hållbarhetsbetyg i samband med marknadsföring.

Det anges att kommissionen ska utvärdera tillämpningen av förordningen senast den 2 januari 2029. Utvärderingen ska ske genom en rapport som särskilt bedömer bland annat

förordningens påverkan på omställningen till en hållbar ekonomi, förordningens effekter på marknadsstrukturen, förordningens tillämpningsområde och förordningens påverkan på hållbarhetsbetygens kvalitet och tillförlitlighet.

I promemorian föreslås kompletterande bestämmelser och lagändringar som anpassar svensk rätt till EU-förordningen. Det anges att förslagen inte går längre än vad som är nödvändigt för att uppfylla förordningens krav. Det bedöms därför inte finnas några alternativa lösningar till promemorians förslag.

Den nya lagen och lagändringarna föreslås träda i kraft den 2 april 2026.

Konsekvenser för företag

I promemorian anges att effekten av förordningen redan har analyserats i de konsekvensanalyser som gjorts i samband med framtagandet av rättsakten. Kommissionen har i sin konsekvensanalys redogjort för bland annat målen med ändringsförslagen, olika möjliga handlingsalternativ och effekter för berörda aktörer (SWD[2023] 204 final). Konsekvensanalysen i promemorian begränsas därför till de lagförslag som lämnas och vilka effekter dessa får ur ett nationellt perspektiv.

Esma har uppskattat att 59 leverantörer av ESG-betyg var verksamma inom unionen år 2022. Bland dessa var ett fåtal internationella aktörer med en stor marknadsandel. Eftersom Esma ansvarar för tillsynen av leverantörer av ESG-betyg kan konsekvenserna av det nya regelverket antas bli begränsade för Finansinspektionen. Dessutom har ingen av de stora aktörerna huvudkontor i Sverige vilket bör minska sannolikheten för att Esma behöver begära bistånd av inspektionen.

Enligt förordningen får Esma genomföra platsundersökningar i företagslokaler som tillhör vissa juridiska personer. Till den krets som kan bli föremål för en undersökning hör bland annat leverantörer av ESG-betyg och emittenter av betygsatta poster.

Förslagen i promemorian innebär att Finansinspektionen får begära handräckning av Kronofogdemyndigheten om någon motsätter sig en platsundersökning och att Esmas beslut om böter och viten får verkställas enligt utsökningsbalken. Platsundersökningar förväntas inte ske med någon större frekvens och det får förutsättas att de som berörs av inspektionerna normalt underkastar sig dessa frivilligt. Antalet mål om verkställighet av beslut om böter eller viten förväntas vara mycket begränsat.

Vidare föreslås att Finansinspektionen ska utöva tillsyn över att administratörer av referensvärden och leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster följer krav på att lämna information vid användning av hållbarhetsbetyg i marknadsföringsmaterial. Finansinspektionen ska också ha befogenhet att ingripa om dessa krav inte följs. Skyldigheten innebär att ett företag som lämnar ut ett ESG-betyg till en tredje part som en del av sitt marknadsföringsmaterial ska inkludera en länk till sin webbplats i materialet. På webbplatsen ska företaget offentliggöra uppgifter om bland annat de betygsättningsmetoder som använts och företagets organisation.

Att Finansinspektionen blir utsedd till behörig myndighet och att vissa förtydliganden sker av svensk rätt innebär i sig, enligt förslagsställaren, inga effekter för de aktuella företagen. Konsekvenserna av att Finansinspektionen ska ansvara för tillsynen över att reglerade finansiella företag följer vissa transparenskrav kan också antas bli begränsade. De nya

reglerna innebär främst att företag som är skyldiga att tillämpa EU:s förordning om hållbarhetsrelaterade upplysningar kan behöva lämna ytterligare uppgifter.

Motivering till Regelrådets ställningstagande

Regelrådet vill först framhålla vikten av att eventuella konsekvenser för företag som kan följa direkt av EU-lagstiftning, i detta fall EU:s förordning om hållbarhetsbetyg, tydliggörs i någon del av lagstiftningskedjan.

Regelrådet anser att frågan om ESG-betyg kan förväntas få betydande effekter för berörda företag. Som Regelrådet uppfattar remissen handlar den dock i stor utsträckning om organisering av arbetet med ESG-betyg, vilket i sig inte förväntas innebära konsekvenser av betydelse för företag.

Regelrådet anser att det är oklart vilka de företag som berörs av förslaget är. I promemorian anges leverantörer av ESG-betyg, emittenter av betygsatta poster, reglerade finansiella företag och företag som är skyldiga att tillämpa förordningen. Det handlar, såvitt Regelrådet kan bedöma, om både tillhandahållare och användare. Det finns dock inga närmare upplysningar om antalet företag eller deras storlek, för någon av de ovan nämnda kategorierna. Mot denna bakgrund finner Regelrådet redovisningen av berörda företag bristfällig.

Vidare anser Regelrådet att det är oklart vilka konsekvenserna av förslaget är. Förslagsställaren bedömer att konsekvenserna kommer att bli begränsade, men Regelrådet noterar att det framgår av remissen att ytterligare uppgifter kan behöva lämnas, utan närmare precisering. Regelrådet anser att det hade varit behövligt med exempelberäkningar, möjligen med stöd i kommissionens konsekvensanalys som det hänvisas till, för att visa på vilka effekter som kan förväntas, såväl för företagarkollektivet i stort som för skilda typer av företag med avseende på verksamhet och storlek. Regelrådet finner således redovisningen av påverkan på företagets kostnader och intäkter bristfällig.

Redovisningarna av problembeskrivning och syfte med förslaget, konsekvenser om ingen åtgärd vidtas, alternativa lösningar, särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande, hur och när konsekvenserna kan utvärderas samt överensstämmelse med EU-rätten och om förslaget går utöver minimikraven är tillräckliga och godtagbara.

Beträffande övriga delar saknas information i remissen. Regelrådet anser därmed att dessa delar är bristfälliga.

Sammantaget finner Regelrådet att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 22 oktober 2025.

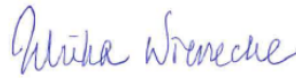
I beslutet deltog Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Hans Peter Larsson, Roland Sigbladh och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av Ulrika Wienecke.

Anna-Lena Bohm

Ordförande

Ulrika Wienecke

Föredragande